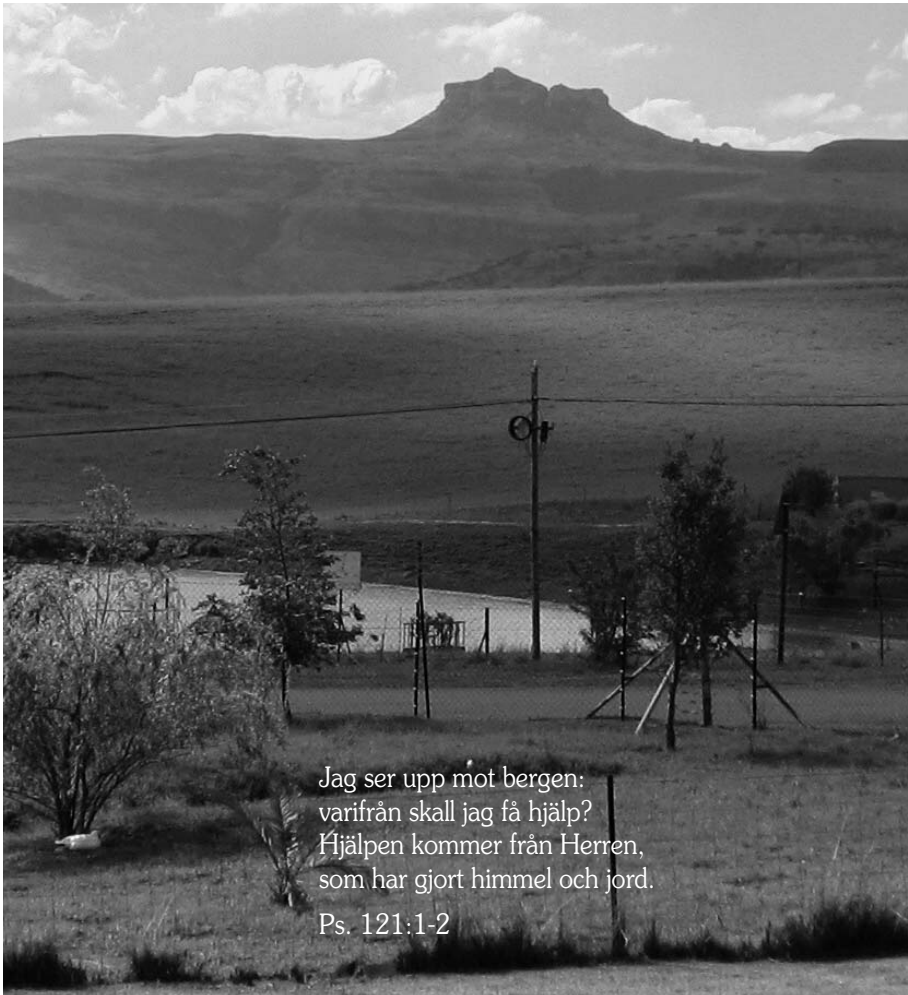

Nummer 4
2007 55:e årg

Hälsning

från Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund

Jag ser upp mot bergen:
varifrån skall jag få hjälp?
Hjälpen kommer från Herren,
som har gjort himmel och jord.
Ps. 121:1-2

God Jul och Gott Nytt År!

Ordförande har ordet

Den här hösten har för mig bara rusat förbi. Ändå är jag så tacksam för allt den inneburit av möten med gamla och nya vänner, gemenskap, berikande undervisning och mycket av välsignelse från Far i himmelen.

KFH:s landsmöte i Norge i augusti var den första i raden av välsignelser. Jag hade gärna haft någon mer med mig från Sverige men det blev inte så. Ordet från Ps.121, som står på framsidan av tidningen, bara kom när man blickade upp mot bergen i Förde och de har följt mig sedan dess.

Det profetiska budskap som Dr. Karl Bandlien fick delge oss om förnyelsetider över Norden gav nytt mod. Låt oss tacka och vänta till dess vi får bönesvar.

Samlingen i Skövde blev också mycket inspirerande. Dels en så fin undervisning, dels samarbetet med den kristna personalgruppen och dels det stora antalet åhörare, allt mycket glädjande. Vi i SKSF vill tacka våra föreläsare, Ingela Henoch, Gunnar Eckerdal och Johan Holmdahl. Välkomna igen!

Så kom 22 oktober och jag reste till HCFI:s ledarkonferens i Sydafrika. Där var vi också mitt inne bland bergen så ni förstår varför Ps 121 blev dyrbar för mig. Jag var ju tillsammans med Dr Arul Anketell som kommer till vår årskonferens på Gullbrannagården vid Halmstad 22-24 augusti 2008. Jag ser verkligen fram emot de dagarna och hoppas att vi blir många som kan komma och lyssna till denne av Gud rikt utrustade Herrens tjänare.

Efter konferensen fick jag tillfälle att hälsa på flera gamla goda vänner. Jag var på sjuksköterskeskolan som jag var med och startade 1974 och jag gästade en av de första studenterna, Gladys Gama och hennes man. De bor i staden Barber-ton där jag läste Zulu 1960 och jag brukar säga att den staden har min första kärlek i Sydafrika. Den ligger på låglandet, också med höga berg runt om.

Jag bodde hos Dr Lennart Karlsson och hans fru Linnea i White River. De hade precis kommit tillbaka efter en tid i Sverige. Vi skrev förra gången om Jönköpingsgruppens vårsamling med

Karlssons. Lennart berättade då om en tillbyggnad av ett Hospice, som kunnat ske delvis tack vare en minnesgåva efter en läkare Karl-Otto Werneskog. Vid invigningen i maj var Karl-Ottos fru Britt tillsammans med May-Stina Kylberg där och i oktober inbjöd vi dem och Karlssons att komma till Aneby och visa bilder och tala om hospiceverksamheten. Vi kunde också ta upp en gåva till matpaket för de 2 600 föräldralösa barnen i området runt Hospice som Karlssons är engagerade i. Jag besökte Hospicet och fick följa med ut med matpaket. Vi var i två hem med en gammal mormor som fått ta hand om sina barnbarn. I ett hem var det en gammal farfar som skötte barnen. Pensionen är mycket låg så matpaketen var välkomna. I de flesta hem är det ju annars bara barn, något äldre syskon som tar hand om sina yngre syskon.

Jag läste i tidningen i går att vi förväntas handla för 1,9 miljarder till jul i år bara i Jönköpings län! Gör vad du kan för att ge något av det du fått att förvalta till några som behöver hjälp!

En förmiddag fick jag vara med på en aids-mottagning. Det var deprimerande. Man ser ung. Forts sid. 3

Hälsning

från

Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund
Västerlånggatan 22, 578 33 ANEBY
Tel. 0380 - 402 46

Ansvarig utgivare

Barbro Fritz, adress som ovan

I redaktionen

Barbro Fritz, Gunhild Bratt, Ingrid Rydell

Prenumerationsavgift valfritt belopp
Tidningen utkommer med 4 nr per år
Manus till nästa nr senast den 25 jan 2008

Gåvor sändes till

Sveriges Kristna Sjukvårdsförbund
Postgiro 13 87 37 - 2

Hemsida på Internet

www.kristenivarden.nu

Hälsning från KFH i Norge

I början av augusti hade KFH, Kristen Forening for Helsepersonell, sitt landsmöte i Førde norr om Bergen, där ett 45-tal deltagare var samlade. Vi, från de andra nordiska länderna, var inbjudna, men bara jag från Sverige kunde komma och två deltagare från Danmark.

Platsen var naturskön, omgiven av höga berg och när jag vid morgonbönen såg ut genom fönstret kom orden från Ps 121 (1917 års övers.): "Jag lyfter mina ögon upp till bergen, varifrån skall min hjälp komma? Min hjälp kommer från Herren som har gjort himmel och jord". Tänk att vi får ha samma förvisning som Psalmisten en gång hade.

Tema för dagarna var "Frihet till att tjäna" och det poängterades att alla har en uppgift att tjäna. Ämne för undervisningen var bl.a. Alternativ medicin, Stöd till anhörig vid demenssjukdom, Hiv/aids arbetet i Indien och Börens värde.

Dr Karl Bandlien från USA som är norman från födelsen var inbjuden som representant för HCFI där han under året blivit invald i den internationella styrelsen. Karl är en bönsen man som också har profetians gåva. Han delgav oss ett budskap om hur Gud än en gång ska komma över de nordiska länderna med en förnyelse och ett utjutande av den Helige Ande över en torr jord

Forts från sid. 2

150 patienter varje dag och diagnostiserar minst 10 nya fall av Tbc. Det kom en ung flicka 18 år gammal tillsammans med sin mamma och sitt lilla barn, 3 månader gammalt. Hon var så mager att jag säkert kunnat ta henne om midjan med mina båda händer. Hela hennes vänstra lunga var full av Tbc. Doktorn ville lägga in henne ett tag på hospice för att hon skulle få mat och börja med medicin men hon började gråta hejdlöst och vägrade. Mamman berättade då att hon haft två systrar som dött på sjukhuset och trots att vi sa att detta var något annat, kunde hon inte övertygas. Hon fick naturligtvis medicin men hade behövt några dagar av omsorg. Innan hon gick hem gav hon sitt lilla barn till mig och bad mig ta hand om det. Hon kunde ju inte sköta det, sa hon. Jag hade ju ingen möjlighet att göra henne till viljes, men jag kan se hennes ögon framför mig! Jag grät!!

Sista dagen tillbringade jag på Hebron. Det var solsken den dagen och jag njöt av allt det vackra och vännernas gemenskap. Erasmia Grim tog sig tid så vi fick prata och sedan följde de med

i Norden. Anden skall komma som en flod, skölja bort det gamla och ge nytt liv på sin väg. Han hänvisade till Joh.10:10: "Jag har kommit för att ge er liv och liv i överflöd".

En av deltagarna vittnade efteråt hur hon blivit helad under Karls undervisning. Hon hade haft kronisk värk i en höft och behövde hjälp för att klä sig och ta på skor. Under talet kände hon en värme från höften och ner i benet och smärtorna försvann. När hon kom till rummet kunde hon både klä av och på sig själv. Vilket tacksägelseämne!

Vid landsmötets förhandlingar blev Brit Olimstad vald till ny ordförande efter Klara Lie. Å de nordiska kristna sjukvårdsförbundens vägnar vill jag tacka Klara för gott samarbete och hälsa Brit välkommen in i uppgiften.

Tack kära vänner i Norge för en mycket fin konferens och för gemenskapen. Det är så underbart att känna att vi är syskon i Herren med samma vision om att nå ut till våra patienter, kollegor och anhöriga med budskapet om Jesus.

Barbro Fritz, i egenskap av kontaktperson för de nordiska länderna

mig till flygplatsen. Erasmia hälsar er alla. Hon är så innerligt glad för sitt besök här i år. Att ha fått återse Sverige och möta gamla goda vänner betydde mycket för henne.

Jag skriver i mitt referat om International Saline. Samma program har presenterats nu den 21 nov. i Fredrikshamn i Danmark av Dr Gábor Györi. En av SKSF:s styrelseledamöter, Margrèth Jansson var med och vi hoppas kunna ha en kurs där i april nästa år med många deltagare.

Till sist några ord om HCFI:s bönevecka som för Europas del i år hålls andra veckan i januari i Schweiz. Vi har fått ett mycket digert bibelstudieprogram som tyvärr inte kan tas in i vår lilla tidning. Men vi skickar det gärna till dig. Förhoppningsvis blir det några som reser från Sverige. Är du intresserad så skynda dig att kontakta mig. Senaste anmälningsdatum var egentligen 1 dec.

Så önskar jag er alla kära läsare en riktigt God och Välsignad julhögtid och ett riktigt Gott Nytt År.

Barbro Fritz

HCF:s internationella ledarkonferens

Drakensville, Sydafrika, 24-31 okt 2007

Healthcare Christian Fellowship hade i år inbjudit alla regionala ledare till en ledarkonferens i Sydafrika. Platsen heter Drakensville, en semesteranläggning som ligger drygt 4 timmars resa från Johannesburg på vägen mot Durban. Som det hörs på namnet var den belägen inne i Drakensbergskedjan och den var ett fullständigt paradys. Dels för alla mäktiga berg runt om, men också för alla blomsterrabatter, särskilt rosor i olika färger, mycket vita, som fanns överallt.

Jag hade tillbringat en natt på Hebron, HCFI:s högkvarter och därifrån utgick sedan en buss med de 50 deltagarna. Det var ju vår däre och även Hebron var ett paradys med rosor i mängder och bl.a långa rabatter med luktärter som är vinterblommor och snart överblommade.

Vi blev mycket varmt välkomnade av Erasmia Grim och vännerna i HCF i Sydafrika. Vid välkomstmötet på kvällen talade Dr Chris Steyn som är internationell koordinator. HCFI:s president, Dr George McDonald, hade morgonbön första dagen över konferensens tema *Ablaze for God (I brand för Gud)*. Morgonbön kl 7.30-8.30 hölls dagligen i det lilla vackra kapellet med en underbar utsikt ut mot Drakensbergen och de var välsignade stunder med lovsång, undervisning och bön i smågrupper. Sedan följde en vecka med ett mycket fullspäckat arbetsprogram hela dagarna utom 2 eftermiddagar.

Första dagen ägnades åt ett ämne kallat International Saline. Saline är salt på engelska och Jesus säger ju att vi kristna är jordens salt. Detta

Hela konferensgruppen samlad.

har en organisation International Health Services tagit fasta på. De har utarbetat ett program om hur man vittnar om sin tro för patienter, anhöriga och kollegor, först riktat till läkare men nu även för annan vårdpersonal. Dr. Bob Snyder, som är president i organisationen, och en läkare från Ungern, Gábor Györi, undervisade från kl 9.30 till 21.00 med avbrott bara för lunch och middag. Meningen är att vi i HCF så småningom ska använda programmet i våra olika länder.

Övriga dagar bearbetade vi en Consensusplan som den internationella styrelsen tagit fram. Jag återkommer till det i kommande nummer av Hälsning. Sammanlagt hölls 9 olika föredrag bl.a. om ledarskapsträning, hiv/aidsarbete, Healthcare Sunday, som är ett förbönsprogram utarbetat av HCF i England och som hålls en söndag på hösten i kyrkor över hela landet. Flera rapporter om HCF:s arbete i olika regioner presenterades också.

Det som är så fantastiskt med dessa konferenser är den goda gemenskap som man upplever med människor från så många olika delar av vår värld. Det är en försmak av vad vi en gång ska få uppleva i himlen. I Uppenbarelseboken 19 står om Lammets bröllop. Jesus är vår himmelske brudgum och Guds församling är bruden och därmed är vi inbjudna till bröllopfesten från alla folk och stammar och länder och språk. Det var också tanken bakom söndagens gudstjänst. Den började med att en ung flicka klädd som brud gick in i kapellet och efter kom representanter från 18 länder bärande sina länders flaggor. Framme i

Bruden och livets krona, en symbol för vår eviga gemenskap med vår Frälsare.

fonden stod ett litet bord med en krona och vid sidan om det ställde sig bruden och flaggbärarna i en halvcirkel. Den bön som Dr Arul Anketell sedan inledde gudstjänsten med kan jag inte återge men Jesus var där och berörde oss oerhört starkt.

Senare talade Arul Anketell över Ps. 45 och Upp. 19 om den heliga romansen mellan Jesus och hans brud och hur Han genom sin död på korset vann en bröllopsdräkt åt oss av fint vitt linne, de heligas rättfärdighet. Vi firade nattvard tillsammans och hela gudstjänsten var en enda lov-sång till Jesus och en ny överlåtelsestund att leva helhjärtat för honom.

På söndagseftermiddagen fick vi tillfälle att gå på en över 3 timmars tur upp i bergen. Där fanns ett vattenfall och naturligtvis vackra vyer och den blev en bra motion efter allt sittande.

Jag har med mig många hälsningar till alla SKSF:are från våra vänner i andra länder. Vi är ju en stor familj och genom HCF:s bönebrev är vi alla föremål för böner från alla världens hörn den dagen varannan månad när man ber för Norden. Vill någon ha bönebrevet så hör av er till mig.

Barbro Fritz

HCF:s styrelse med Erasmia Grim i mitten.

Palliativ vård

Sammanfattning av undervisningsdag i Skövde

Den 22 sept hade SKSF och den Kristna personalgruppen på KSS en gemensam undervisningsdag om Palliativ vård. De tre föreläsarna, läkarna Gunnar Eckerdal, Johan Holmdahl och Ingela Henoch, disputerad sjuksköterska, är sedan många år knutna till Helhetsvårdens Hospice som drivs av Bräcke Diakoni i Göteborg. Vi var 50 lyssnare som verkligen fick med oss något på vägen som kan bli till stor nytta i vårdbete.

Andnöd och Livskvalitet hos personer med lungcancer i palliativ vård

Palliativ vård

Palliativ vård syftar till att förbättra livskvalitet för patienter vid livshotande sjukdom. Att vårda döende patienter och att ha en helhetssyn på patienten är ingenting som är främmande för omvårdnaden. Redan Florence Nightingale beskriver att biologiska, psykologiska, sociala och andliga element är grundläggande för välbefinnandet. Den moderna hospicerörelsen startades av Cicely Saunders när hon öppnade St. Christophers hospice i London 1967. Helhetsvården på Bräcke Diakoni, där jag arbetar, startade 1982 med hospicefilosofin som grund, där symptomlindring och livskvalitet är viktiga.

Lungcancer och andnöd

Lungcancer är en allvarlig sjukdom, år 2003 insjuknade ca 3000 personer i Sverige i lungcancer och efter 5 år lever ca 10-15%. Symptom kan mätas på olika sätt hos patienter, man kan fråga efter om symptomet finns, olika sätt att beskriva det som intensitet, frekvens och det obehag symptomet orsakar samt hur symptomet påverkar dagligt liv. När det gäller andnöd visade mina studier att när man mäter andnöd på dessa olika sätt så finns det skillnader i patienternas upplevelse. Den dimension som visade sig ha samband med de flesta andra dimensionerna var obehag. Vi får aldrig glömma att patienterna tycker att det är mycket obehagligt att uppleva andnöd!

Känsla av sammanhang

Vad är det då som påverkar upplevelsen av andnöd? Ett begrepp som jag undersökte var

"Känsla av sammanhang", om man har en tilltro till att livet är begripligt, möjligt att hantera och meningsfullt. "Känsla av sammanhang" tillsammans med oro påverkade upplevelsen mest av de olika faktorer som jag undersökte.

Konsekvenser av att ha andnöd

När patienterna beskrev upplevelsen av andnöd så innefattade denna dels omedelbar och långsiktig påverkan och dels kroppslig, psykologisk och existentiell påverkan. Konsekvenserna av att uppleva andnöd var att livet blev begränsat, patienterna blev mer beroende och påverkades existentiellt genom att de fick leva med osäkerhet om sjukdomen och framtiden, de kände hopplöshet och resignation och andnöden väckte tankar på döden.

Existentiella behov

Patienterna beskrev en mängd olika strategier de hade för att hantera sin andnöd, dessa måste vi uppmuntra! Deras strategier för att hantera andnöden riktade sig mot den påverkan de utsattes för av sin andnöd. De hade fysiska, psykologiska och sociala strategier, men däremot så beskrev de inte något sätt att hantera de existentiella frågor som väcktes av att ha ett symptom som andnöd, som en följd av en så allvarlig sjukdom som lungcancer. Att patienterna har existentiella behov som de inte alltid har möjlighet att tillgodose själva är ett mycket viktigt budskap till oss som vårdpersonal.

Avhandlingen finns att läsa på:

<https://gupea.ub.gu.se/dspace/handle/2077/887>

Ingela Henoch

Gunnar Eckerdal: Hospice-arbete

Gunnar Eckerdal talade utifrån erfarenheter från Hospice vård där de viktigaste ingredienserna är:

- smärtlindring
- lindring av övriga symtom
- stöd till familjen
- dela existentiella frågor
- personalutveckling
- utbildning
- forskning
- internationell solidaritet

Kunskap är viktigt, t.ex att ge morfin innan patienten har för mycket smärta och att morfin inte är andningsdeprimerande men ska ges i lagom doser.

Personalen ska ha kompetens att möta existentiella frågor.

Hospicevård är värd merkostnaden:

- den är föregångare. Utveckling kräver att någon går före. "Mönsterjordbruk"
- den leder till bättre vård för alla svårt sjuka
- den synliggör de etiska grundreglerna
- den arbetar medvetet mot att döendet i första hand skall vara en medicinsk fråga
- den vill hjälpa lekmannen att reflektera om döden och vara mindre rädd
- den skall inte bli större då de flesta döende vill vara i sin egen bostad den sista tiden.

Etik är inte viktigare än i annan vård. Dess nyckelord är: kompetens, ordning och kärlek.

All palliativ vård är ett teamarbete.

Johan Holmdahl: Starkare än döden

Johan Holmdahl talade utifrån ämnet Starkare än döden – om dödens ansikten och kärlekens makt. För något år sedan skrev Johan en artikel över ämnet för Hälsning.

Johan poängterade att det är oerhört viktigt att sitta ner vid en patients säng för att få kontakt. Allt runt om syftar till *goda möten*. Det existentiella är viktigt.

Vård i livets slut är att göra det omöjliga. Respekt är kärlekens grundsubstans. Utan respekt ingen kärlek. Och respekt är inte en känsla utan en attityd, en livshållning, ett sätt att möta en medmänniska. Att sitta ner och komma i höjd med patienten eller t.o.m "underifrån" visar detta.

Hemsjukvård är att komma in på patientens

egna marker. Om jag har bråttom och är överlägsen, är det en kränkning av den personen. Ta Dig tid!!

En döende längtar efter närhet – kan känna sig naken och utlämnad. Var nära!!

Döden som älskare. Vi har längtat efter Gud och nu får vi möta den vi älskat. Viktigt att vi möter den döende med inlevelse, just där de befinner sig.

Be om modet att kunna ge kärlek!!

(Vill någon ha Johans tidigare artikel så hör av dig till redaktionen.)

HCF:s internationella bönevecka januari 2008

Tema: Bära frukt till Guds ära

"Men Andens frukter är kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning. Mot sådant vänder sig inte lagen." Gal.5:22-23. Det har kommit ett mycket fint studiematerial om Andens frukter som Paulus skriver till galaterna om. Materialet är på engelska och kan rekvideras från Barbro Fritz.

2008 kommer HCF:s bönevecka att hållas den 6-11 januari i Wildberg, Schweiz, 40 km från Zurich flygplats. Senaste anmälningsdatum var 1 dec. men det kan ändå finnas möjlighet att få komma med. Kontakta Barbro Fritz, tel 0380-40246 el. e-post barbro.fritz@aneby.mail.telia.com

POSTTIDNING B-POST

Begrens ad Eftersändning

Vid definitiv eftersändning återsändes försändelsen med den nya adressen till:

Textorama
Box 427, 573 25 Tranås

“Det folk som vandrar i mörkret skall se ett stort ljus, över dem som bor i döds-skuggans land skall ljuset stråla fram... Ty ett barn blir oss fött, en son blir oss given. På hans axlar vilar herradömet, och hans namn är: Under, Rådgivare, Mäktig Gud, Evig Fader, Fridsfurste.”

Jes 9: 2,6

Vi ber tillsammans

Tacka för:

- Guds löfte om en förnyelse över Norden
- en mycket välsignad konferens i Sydafrika
- Guds beskydd under Barbro's resa
- samlingen i Skövde med all den fina undervisningen
- Klara Lie och vad hon betytt under 4 års ordförandeskap i KFH

Bed för:

- uthållighet i bön tills bönesvaret om en förnyelse i Norden kommer
- Brit Olimstad som ny ordförande för KFH

- vishet och ledning vad gäller "Saline-programmet" och dess genomförande i våra länder
- HCFI:s bönevecka i januari, särskilt dagarna i Schweiz för Europas del
- vårt land och all den kriminalitet som bara tycks öka
- vår ungdom som använder alldeles för mycket alkohol
- föräldragenerationen, att de får kraft att bli bättre föredöme för barn och ungdom
- hiv/aids-situationen i världen, alla drabbade och alla föräldralösa barn som en följd av föräldrars död

Salig är den som kommer med ett glatt budskap

Det är med glädje och förväntan som vi inom SKSF arbetar med denna tidning och vi är tacksamma för alla som vill läsa tidningen Hälsning.

Eftersom vi varje gång får tillbaka tidningar där eftersändning har upphört ber vi dig att särskilt göra oss uppmärksamma på om du har flyttat.

Vi får **inte** något besked om din nya adress! Vi ber därför om din hjälp att upplysa oss om vart du flyttar.

Skriv till Textorama, Sune Jäderberg,
Box 427, 573 25 Tranås

Vi tackar för gåvor

Inkomster 3 kvartalet 2007

SKSF 9 200,00

Summa: 9 200,00

Utgifter 3 kvartalet 2007

Hälsning 14 093,00

Avgifter Plusgirot 107,00

Porto, telefon, papper 874,00

KFH i Norden 5 000,00

Summa: 20 074,00